

13. Odpoveď ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky M. Lajčáka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Klusa podanú 24. októbra 2018 vo veci postoja SR ku Globálnemu kompaktu pre bezpečnú, regulovanú a legálnu migráciu

Miroslav Lajčák
minister zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

SEKRETARIAT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum: zaevidovania: 19-11-2018		
Číslo spisu: PREDS - 591/2018		
Listy: 3/-	Prílohy: -	
RZ	ZH	LU

Bratislava 16. novembra 2018
Č.: 083615/2018-OSN1-0157510

Vážený pán poslanec,

v reakcii na Vašu interpeláciu objasniť pozície Slovenskej republiky v súvislosti s Globálnym rámcom pre bezpečnú, riadenú a legálnu migráciu (Globálny rámec) uvádzam v štruktúre Vašich otázok nasledovné:

- 1. Keďže, podľa dostupných informácií, Slovenská republika uvedený dokument podporuje, dovoľte mi opýtať sa Vás, v čom je, podľa Vás, dobrovoľné plnenie princípov tohto nezáväzného dokumentu pre Slovensko prospešné? Možno očakávať svedomité plnenie aj od ostatných partnerov?*

Súčasný trendy naznačujú, že migrácia bude v budúcich desaťročiach narastať. Čeliť jej dokážeme, len ak bude realizovaná bezpečným, regulovaným a legálnym spôsobom. Je potrebné začať politickou dohodou v globálnom meradle o tom, ktoré migračné javy vnímame pozitívne, ktoré negatívne a vytvoriť globálny politický záväzok vo vzťahu k nim. Treba si uvedomiť, že dnes žiadna, ani elementárna politická dohoda o migrácii neexistuje. Pôsobíme tak preventívne a vytvárame predpoklady na vytvorenie účinnejších postupov regulácie migrácie v globálnom meradle. Do istej miery tým vytvárame predpoklady na odrádzanie od zneužívania ľudí v núdzi a na stanovenie si vlastných pravidiel regulácie migrácie. V opačnom prípade, ak bude migrácia úplne spontánna a bez ohľadu na legitímne záujmy štátov, môže predstavovať zdroj konfliktov, nenávisť, xenofóbie, rasizmu a ďalších foriem netolerance, ako aj porušovania ľudských práv, čo nie je prijateľné pre žiadnu spoločnosť.

Je dôležité si uvedomiť, že keď hovoríme o migrácii, netreba ju vnímať len v súvislosti s africkými krajinami, či krajinami Blízkeho východu. Na Slovensku sa nás týka hlavne migrácia z východnej (Ukrajina) a juhovýchodnej (Srbsko) Európy. Globálny rámec je dokument univerzálny (netýka sa osobitne žiadneho regiónu), progresívny (podporujúci budúci rámec spolupráce založený na inováciách, rozvoji a dialógu) a komplexný (navrhuje riešenie migrácie vo všetkých jej dimenziách, pričom prihliada na potreby vlád, komunít a migrantov). Poskytuje priestor, aby sme dlho prehlíadanú problematiku migrácie konečne podchytili a mali ju pod kontrolou.

Globálny rámec obsahuje súbor štandardov a odporúčaní, ktoré by mali krajiny zohľadňovať pri vytyčovaní svojich národných migračných politík, prináša osvedčené postupy vo všetkých oblastiach migračných politík a vytvára priestor na dialóg v rámci OSN. Dokument stanovuje ciele a predkladá členským krajinám, ktoré majú záujem viesť dialóg a spolupracovať na riešení danej problematiky, možné opatrenia (odporúčania) pre lepšie riadenie a manažment migračných tokov. Dokument neukladá štátom žiadne povinnosti, ani nestanovuje, ktoré ciele si majú

štáty vybrať, či ako ich majú implementovať. Poskytuje veľkú mieru flexibility na výber z možných akčných krokov podľa vlastných národných záujmov, potrieb, skúseností a špecifik. Osobne verím, že táto dobrovoľná forma spolupráce prinesie výsledky. Zatvárať oči pred migráciou určite nepatrí medzi riešenia. Len trvalý dialóg a postupné budovanie spolupráce povedie k žiadaným výsledkom. Osobne verím, že krajiny budú mať záujem na jeho plnení.

2. *Vzhľadom na to, že dokument obsahuje 23 konkrétnych politických cieľov, je medzi nimi bod či viaceré bodov, s ktorými sa naša diplomacia nestotožňuje?*

Na Globálny rámec je potrebné nazerať celkovo, pretože jednotlivé ciele na seba určitým spôsobom nadväzujú. Ide o komplexný dokument zohľadňujúci pozície, záujmy a priority všetkých členských štátov a regionálnych zoskupení OSN a ako taký prináša určitú rozmanitosť. Text je výsledkom kompromisov, a teda nemôže byť pre nikoho úplne ideálny. Je však akceptovateľný a neobsahuje žiaden bod, s ktorým by sme mohli kategoricky nesúhlasiť.

Ďalšou výhodou je skutočnosť, ktorá už bola spomínaná – a to veľká miera flexibility, ktorú text členským krajinám poskytuje. Okrem toho, že dokument neukladá štátom žiadne povinnosti, nestanovuje ani to, ktoré ciele si majú štáty vybrať, či ako ich majú implementovať. Tu je tiež vhodné pripomenúť, že týmto dokumentom zúčastnené štáty nepreberajú voči sebe navzájom záväzky, ide o spoločné vyhlásenie politickej vôle usilovať sa o lepšiu reguláciu migrácie oproti aktuálnemu stavu. Dokument nie je právne záväzný a jeho plnenie nie je možné právne vymáhať. Jeho implementácia je v plnom rozsahu na vôli jednotlivých krajín, zároveň je však atraktívny v tom, že poskytuje návod na riešenie mnohých problémov, ktorým jednotlivé krajiny čelia.

3. *Do akej miery možno predpokladať, že sa jednotlivé ciele premietnu aj do záväznej legislatívy na úrovni Európskej únie?*

Možno konštatovať, že mnohé ciele, ktoré boli do dokumentu premietnuté, sú už dlho súčasťou legislatívy EÚ (ako aj SR), a to napr. ochrana hraníc, boj proti prevádzachtvu a obchodovaniu s ľuďmi, návratová politika, legálna pracovná migrácia a pod.

Slovensko malo od začiatku možnosť vstupovať do tvorby textu, či už samostatne ako členská krajina OSN, alebo v rámci EÚ. Mali sme tak možnosť text dokumentu ovplyvňovať. Mnohé z uvedených cieľov presadzuje aj Slovenská republika, pričom ich plní a plnila ešte predtým, než sa vôbec začalo rokovať o prijímaní GCM, najmä v oblasti eliminácie príčin migrácie, v boji proti prevádzachtvu a obchodovaniu s ľuďmi, pri ochrane hraníc, podpore dobrovoľných návratov, v prístupe založenom na dôkazoch, či potrebe informovanosti.

Pokiaľ ide o obsah cieľov v tomto dokumente, je potrebné brať do úvahy, že prevažná väčšina z nich je už roky štandardnou súčasťou slovenského práva a práva EÚ, avšak nie v iných častiach sveta. Ako inovatívne ich preto možno vnímať nie v Európe, ale v iných častiach sveta. Je preto možné vo viacerých prvkoch tohto dokumentu vidieť isté rozširovanie európskych hodnôt a prístupov do globálneho

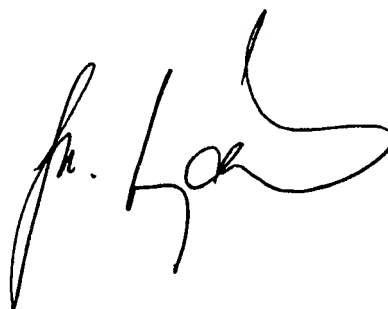
rozmeru, čo má potenciál zlepšenia podmienok aj u tých migračných tokov, ktoré sa Európy priamo netýkajú.

4. *Vzhľadom na dlhodobý trend nálad v slovenskej spoločnosti v súvislosti s otázkami migrácie považujete za vhodné, aby Slovenská republika podporovala uvedený dokument?*

S argumentom, že máme podporovať riešenie globálnych otázok len v prípade, že nálady na Slovensku budú pozitívne, nemôžem súhlasiť. Náklady v spoločnosti nevznikajú na základe toho, že by bol dokument neprijateľný, ale kvôli tomu, že sú v rámci spoločnosti rozširované nepravdivé a zavádzajúce informácie, ktoré vzbudzujú nedôveru, občas až zbytočnú hystériu ohľadne dokumentu. Dokument bol verejne prístupný od 13. júla 2018 a od 6. novembra je k dispozícii na webovej stránke MZVaEZ SR okrem oficiálnej anglickej verzie aj slovenský preklad. Musím však s poľutovaním konštatovať, že som sa zatiaľ nestretol s pokusom o vecnú diskusiu o jednotlivých otázkach tohto dokumentu alebo o iných jeho skutočných parametroch. Ak by sme len kvôli nechote posudzovať vecne obsah politických dokumentov rezignovali na prácu na nich, museli by sme sa vzdať ambície tvoriť migračnú politiku, teda premietat' do riadenia migrácie záujmy Slovenskej republiky. Myslím, že takýto pasívny prístup by nezlepšil postavenie našej krajiny vo vzťahu ku globálnym migračným tlakom, ktoré sú skutočnosťou dnešného sveta.

Osobne som presvedčený, a mnohoročné skúsenosti v zahraničnej politike mi to každodenne potvrdzujú, že len otvorený dialóg s partnermi, jasné pravidlá a spolupráca na všetkých úrovniach dokážu riešiť globálne problémy – a k takým migrácia nepochybne patrí.

S pozdravom

Na vedomie: predseda NR SR

Vážený pán
Martin Klus
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava